

Eindadvies Katholieke Pabo Zwolle

24 oktober 2016

1. Inleiding

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van:

- de prestatieafspraken zoals vastgelegd in de beschikking van 3 november 2012,
- de rapportage van de Katholieke Pabo Zwolle (hierna KPZ) van juni 2016 over voornoemde prestatieafspraken van 3 november 2012 in het jaarverslag 2015,
- de aanvullende informatie bij brief van de KPZ aan het ministerie van OCW van 30 augustus 2016, en
- de aanvullende informatie bij brieven van de KPZ aan de commissie van 6 en 20 oktober 2016.

In dit advies geeft de commissie – op basis van de schriftelijke informatie – haar oordeel over de resultaten van bovengenoemde afspraken.

In dit advies komen achtereenvolgens aan de orde:

- het oordeel van de commissie over de geboekte resultaten voor de in 2012 ten aanzien van onderwijs en onderzoek (profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie) geformuleerde ambities;
- het oordeel van de commissie over de geboekte resultaten voor de in 2012 ten aanzien van onderwijskwaliteit en studiesucces geformuleerde ambities;
- het eindadvies van de commissie aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De commissie merkt op dat zij het voorstel voor de prestatieafspraken van KPZ in 2012 heeft beoordeeld als 'zeer goed'. In 2012 heeft KPZ ambities geformuleerd voor de verplichte indicatoren bij onderwijskwaliteit en studiesucces. Bijlage 1 bevat een overzicht van de realisatie in 2015.

2. Profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie

2.1 Profilering onderwijs

Onderwijsdifferentiatie

De KPZ heeft als pabo beperkte mogelijkheden om het onderwijs te differentiëren. Niettemin werd tijdens de accreditatie van de lerarenopleidingen door het panel waardering uitgesproken voor de uitgebreide mogelijkheden die studenten aangeboden krijgen om zich te specialiseren. Vanuit haar emanciperende missie, met speciale aandacht voor studenten met een mbo-achtergrond, kende de KPZ in 2012 geen aparte vwo-route. Een dergelijke route heeft ze ook in 2015 nog niet, maar vwo-studenten worden vrijgesteld van de bijzondere toelatingseisen. Veel vwo-studenten kiezen bijvoorbeeld een route van een academische opleidingsschool met een onderzoeksprogramma en een vervolgtraject met een masteropleiding, of een route met een gelijktijdige, extracurriculaire pre-master. In de laatste jaren is een kleine stijging van het aantal instromende vwo-studenten (tot 7%) waar te nemen. Vergeleken met vorige

jaren daalt de instroom van mbo-studenten als gevolg van de bijzondere toelatingseisen, en stijgt de instroom van havo-studenten.

Conform haar prestatieafspraken zet de KPZ zich in voor meer mannen voor de klas. Samen met de pabo's van Hogeschool Windesheim en hogeschool Viaa verzorgde ze activiteiten die de aandacht vestigen op mannen 'voor de klas'. Daarnaast ondersteunt de KPZ de Paboys, een projectgroep die onder andere voorlichting geeft aan aspirant-studenten, en die door middel van lezingen en activiteiten poogt om mannelijke studenten te behouden voor de opleiding. De commissie constateert dat de instroom van het aantal jongens in de jaren tot 2011 ongeveer vijftien bedroeg, vervolgens omhoog veerde en sindsdien rond 23 beweegt, ten opzichte van een evenzo sprongsgewijze daling van het aantal meisjes van ongeveer 85 (voor 2011) naar 77 (vanaf 2011).

De KPZ streefde in haar prestatieafspraken ook enkele kwalitatieve maatregelen na opdat ze leraren met een 'plus' kan opleiden. Ten eerste ambieerde ze een verbetering van de kwaliteit van toetsing. Hierin is zij geslaagd: de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) beoordeelde in april 2015 in het kader van de accreditatie het toetsbeleid, de toetsinstrumenten en de beoordeling als goed. Daarnaast heeft de KPZ ingezet op het ontwikkelen van toetsdeskundigheid onder haar docenten. Ten tweede streefde de KPZ naar een meer effectieve inzet van ICT en nieuwe media. De commissie constateert dat de KPZ nu over een videoplatform beschikt, zodat docenten op een laagdrempelige manier hun lessen kunnen verrijken met eigen videomateriaal. Dit is nuttig voor colleges en *flipped classrooms*. Daarnaast zijn er eModules, is er Moodle als digitaal leerplatform en beschikken vrijwel alle lokalen over digiboorden of touchscreens. Ten derde formuleerde de KPZ de ambitie om een vernieuwd curriculum in te voeren met een onderscheid naar een funderende (implementatie kennisbases) en profilerende fase (specialisatie). De commissie constateert dat deze ambitie gerealiseerd is.

Conform haar prestatieafspraken blijft de KPZ inzetten op deeltijdopleidingen. De commissie constateert dat de KPZ twee deeltijdopleidingen aanbiedt: een twee- en een vierjarige opleiding. In 2015-2016 stroomden 54 studenten bij deze opleidingen in.

De al enkele jaren bestaande Engelstalige internationale minor brengt thema's in als vernieuwende onderwijsconcepten en cultuureducatie. In 2015 hebben achttien studenten uit Spanje, Turkije, Oostenrijk en Polen aan de internationale minor deelgenomen. Door meer aandacht te besteden aan de instroomeisen en de beheersing van het Engels neemt de kwaliteit van de opleiding toe. Ook zijn in 2015 de aantallen buitenlandstages, studenten die een studie volgen in het buitenland en de mobiliteit van docenten en staf ten opzichte van 2014 toegenomen.

Onderwijsaanbod

Conform haar prestatieafspraken worden de activiteiten in de KPZ op het gebied van nascholing, post-hbo, masters en begeleidingstrajecten aangestuurd door het Centrum voor Ontwikkeling. De omvang van het Centrum voor Ontwikkeling is bijna 10 fte. Dit Centrum biedt stapelbare post-hbo- en masteropleidingen aan (onder auspiciën van de hogescholen Marnix, respectievelijk Fontys) en ondersteunt het werkveld bij professionalisering, persoonlijke ontwikkeling en leiderschaps- en schoolontwikkeling. KPZ stelt dat de post-hbo opleidingen sinds 2012 niet meer onder de lerarenbeurs vallen, wat geen stimulans is voor deelname eraan, maar sinds 2012-2013 ziet KPZ niettemin een forse stijging van de deelnemersaantallen aan de post-hbo opleidingen.

Hoewel de KPZ in de prestatieafspraken het voornemen uitte om onderwijs op academisch niveau aan te bieden via een pre-masterprogramma, constateert de commissie dat talentvolle studenten worden doorverwezen naar het pre-masterprogramma van de Open Universiteit. Wel heeft de KPZ de twee masteropleidingen behouden die ze samen met partners in de netwerken Interactum en Magistrum aanbiedt.

De KPZ start in 2016 met een Associate degree 'Pedagogisch Professional Kind en Educatie'. Het regionale beroepenveld (onderwijs, kinderopvang, welzijn en jeugdzorg) toont voor een dergelijke korte opleiding gericht op mbo-4 studenten nadrukkelijk interesse. KPZ verzorgt de opleiding, die verbonden zal worden met de KPZ bacheloropleiding leraar basisonderwijs, samen met de ROC's Landstede en Menso Alting en met hogeschool Viaa. Studenten kunnen via een schakelprogramma doorstromen naar de bachelor leraar basisonderwijs en Social Work.

2.2 Onderzoek en valorisatie

Zwaartepuntvorming

In lijn met de prestatieafspraken opereert het KPZ Onderzoekscentrum (medio 2015 omgedoopt tot KPZ Kenniscentrum) als de verbindende schakel tussen theorie en onderwijspraktijk, waardoor het praktijkgerichte onderzoek van KPZ beter wordt benut. Zowel de lectoraats- als de onderzoeksprojecten van het Kenniscentrum stellen zich ten doel om de beroepspraktijk van het onderwijs en het leraarsvak te ontwikkelen, verbeteren en vernieuwen. In 2015 is een promotietraject gestart en een begin gemaakt met de voorbereiding van een nieuw lectoraat. Door de uitbreiding met de masters en het Associate degree programma Pedagogisch Professional zal de omvang van het Kenniscentrum in de komende jaren toenemen.

Het oordeel van de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek over het onderzoek was in juni 2012 positief, met veel waardering voor de kwaliteit en kwantiteit van de publicaties, alsmede voor de doorwerking ervan in onderwijs en beroepspraktijk.

De KPZ formuleerde de ambitie om partner voor schoolbesturen te zijn bij het verder professionaliseren van leerkrachten, middenmanagement en schoolleiders. De commissie stelt vast dat de KPZ een sterke band onderhoudt met schoolbesturen voor primair onderwijs in de regio. Het Vierslagleren-project geldt hierbij als voorbeeld, dat landelijk in de belangstelling staat.

De commissie constateert dat de KPZ haar ambitie voor samenwerking met onderzoekcentra realiseert. Zo is er samenwerking met Expertisecentrum Nederlands van de Radboud Universiteit, Universiteit Twente, Rijksuniversiteit Groningen en Freudenthal-instituut van de Universiteit Utrecht. Via Interactum bestaat er intensieve samenwerking met andere zelfstandige pabo's.

Valorisatie

Om de benutting van praktijkgericht onderzoek te verbeteren, formuleerde de KPZ de ambitie om het KPZ Onderzoekscentrum als verbindende schakel te positioneren tussen theorie en onderwijspraktijk. De commissie constateert dat de resultaten uit het Kenniscentrum en het lectoraat worden geïmplementeerd in de opleidingen en voorts onder meer een gunstig effect hebben op ontwikkelingen in de stagescholen en in de door het Centrum voor Ontwikkeling verzorgde nascholing. Vanuit het Kenniscentrum zijn

drie kenniskringen (kennisontwikkeling) en drie driejarige professionele leergemeenschappen (kennisbenutting) actief op het gebied van taal, rekenen en pedagogisch handelen. In 2013–2014 is de KPZ gestart met de samenwerkingsverbanden mijnplein/SKO en Educatief Partnerschap Zwolle met 141 scholen in het programma Versterking Samenwerking Lerarenopleiding en Scholen.

2.3 Voortgang ten aanzien van profilering, zwaartepuntvorming en valorisatie

De commissie constateert dat de meeste ambities voor onderwijs, onderzoek en valorisatie zijn gerealiseerd. Zo is er een blijvende inzet op deeltijdopleidingen, heeft het Centrum voor Ontwikkeling een prominente rol, en is er sterke samenwerking met andere hogescholen en ROC's. Wat betreft onderzoek en valorisatie is het KPZ Onderzoekscentrum een verbindende schakel en is er een goede verbondenheid met de regio. De KPZ heeft bovendien het bijzonder kenmerk 'de ontwikkeling van de narratieve professionele identiteit' toegekend gekregen van de NVAO.

3. Onderwijskwaliteit en studiesucces

3.1 Kwaliteit en excellentie

De KPZ heeft in 2012 als indicator voor kwaliteit het studentenoordeel over de opleiding in het algemeen gekozen. Haar ambitie was om deze waarde op 3,9 te houden. Bij aanvang van de prestatieafspraken was de Nationale Studenten Enquête (NSE) score 3,97. De KPZ rapporteert dat het studentenoordeel verder is gestegen tot 4,14, waarmee het resultaat ruim de ambitie heeft overtroffen.

In haar prestatieafspraken had de KPZ aanvullende doelen geformuleerd. Zo zag ze graag de thema's in NSE waarop ze rechtstreeks invloed uit kan oefenen, beoordeeld met meer dan 0,2 boven het landelijk gemiddelde van de hogescholen. Voor de thema's 'voorbereiding beroepsloopbaan', 'docenten' en 'studiefaciliteiten' formuleerde zij een ambitie van 3,9. Ook deze ambitie is behaald; de scores op acht van de veertien thema's zijn hoger dan 4.

Om het studentenoordeel hoog te houden stelde de KPZ zich in haar prestatieafspraken ten doel om een verbeterde begeleidingslijn in het curriculum op te nemen, te investeren in de kennisinfrastructuur en de informatievoorziening te verbeteren. Over 2015 rapporteert de KPZ dat studiebegeleiding laagdrempelig en oplossingsgericht functioneert. De verbetering van de kennisinfrastructuur zowel via de input van lectoraten in het onderwijs als in fysieke termen (ICT) is hierboven al aan de orde geweest; daarnaast beschikt de KPZ over een deels nieuw, goed geoutilleerd gebouw. In de vernieuwde kwaliteitszorgcyclus worden studenten (en medewerkers) actief betrokken.

Conclusie

Aangezien de KPZ haar ambitie met betrekking tot het NSE-studentenoordeel heeft gerealiseerd, beoordeelt de commissie het aspect kwaliteit en excellentie als positief.

3.2 Studiesucces

De KPZ rapporteert ten aanzien van studiesucces resultaten die voor het bachelorrendement vrijwel op het niveau van de in 2012 geformuleerde ambitie liggen. De uitval in het eerste jaar blijft achter bij de in 2012 geformuleerde ambitie. De

indicator switch naar andere opleidingen binnen de instelling is in deze pabo niet van toepassing.

KPZ stelde zich in 2012 ten doel om de uitval in het eerste jaar te verlagen van 27,9% bij de nulmeting naar maximaal 27%. De gerealiseerde uitval was eind 2015 echter 35,8%. Volgens de prestatieafspraken van de KPZ zou het bachelorrendement van herinschrijvers bij dezelfde instelling na C+1 (nominale studietijd + een jaar) mogen dalen van 84,6% in 2012 tot 78% in 2015. Het gerealiseerde rendement bedraagt eind 2015 77,2%.

KPZ rapporteert over de volgende maatregelen die zij heeft getroffen met het oog op de verbetering van het studiesucces. De KPZ geeft te kennen dat ze streng selecteert in de propedeutische fase om studenten zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over hun geschiktheid voor het vak van leraar basisonderwijs. Daarnaast worden studenten voorafgaand aan de opleiding beter geïnformeerd en geadviseerd bij hun studiekeuze. Meer aandacht gaat naar de werving van havo- en vwo-studenten voor het vak van leraar basisonderwijs. De KPZ heeft maatregelen genomen om de kennisbasis volledig in te voeren en studenten daarbij extra te begeleiden. De KPZ biedt studenten voorts persoonlijke begeleiding en diverse voorzieningen aan.

De commissie kan aan de hand van de voorliggende informatie niet verifiëren of de voornemens uit de prestatieafspraken om de intake en begeleiding te verbeteren zijn uitgevoerd. Dit betreft onder andere het inzetten van ouderejaarsstudenten als buddy's bij de taal- en rekenontwikkeling in de propedeutische fase, invoering van een motivatie- en persoonlijkheidstest en vernieuwing van de intakeprocedure.

De commissie constateert dat de KPZ de volgende factoren noemt die het resultaat hebben beïnvloed. Ten eerste meldt de KPZ dat ze in de prestatieafspraken een voorbehoud heeft gemaakt bij landelijk veranderde wetgeving en toelatingseisen: landelijk ingevoerde entreetoetsen doen de uitval toenemen. Al in de prestatieafspraken had de KPZ aangeduid dat de uitval tot 2015 waarschijnlijk niet zou dalen, omdat nationale beleidsveranderingen zoals de entreetoetsen en verbeteringen in het aanleverende onderwijs pas vanaf dat moment zouden doorwerken. De KPZ merkt daarbij op dat uitval meer te wijten is aan een verkeerd beroepsbeeld onder eerstejaarsstudenten dan aan een te hoog niveau van de opleiding. Ten tweede was de numerus fixus, die de KPZ als enige pabo hanteerde, opgenomen in de prestatieafspraken als instrument om uitval te reduceren. De KPZ heeft de numerus fixus moeten vervangen door de landelijk ingevoerde toelatingseisen voor een aantal vakken. Ten derde brengt de KPZ onder de aandacht dat het relatief kleine aantal studenten grote fluctuaties per jaar teweeg kan brengen. Verder stelt zij dat tegenover de hoge uitval in het eerste jaar de uitvaldaling in de latere studie jaren staat. Ze wijst erop dat de uitval onder mbo'ers de afgelopen twee jaar al sterk is afgenomen.

De commissie heeft de volgende overwegingen ten aanzien van de bovenstaande factoren. De commissie heeft ook bij andere hogescholen gezien dat de kennisbasistoetsen in de pabo een verlaging van het rendement (na C+1 jaar) met zich meebrengen. Tevens constateert ze dat voor de grote jaarlijkse fluctuaties in de uitval alleen de kleine studentenaantallen per studiejaar als reden worden aangevoerd.

De commissie acht daarnaast de volgende factoren van belang. Zij constateert over de volle breedte van het hbo een spanningsveld tussen toegankelijkheid, kwaliteit en studiesucces. Dit speelt het sterkst bij de hogescholen die een zeer diverse studentenpopulatie hebben. De commissie tekent daarbij aan dat vanuit het hbo bij het maken van de prestatieafspraken al expliciet aandacht voor dit zogeheten hbo-trilemma is gevraagd. De commissie onderkent dat de impact van de verhoogde kwaliteitseisen moeilijker bleek in te schatten dan gedacht; veel hogescholen hebben hun ambities bij studiesucces niet kunnen realiseren. Daar komt bij dat een aantal instellingen op onderdelen last heeft gehad van vertraagde wet- en regelgeving. De commissie heeft deze voor het hbo generieke factoren die de resultaten op het gebied van studiesucces beïnvloed hebben, meegenomen in haar overwegingen.

De commissie observeert dat de uitval in de KPZ de hoogste is van de vergelijkbare instellingen. De uitval is bovendien sterker gestegen dan bij andere zelfstandige pabo's, al fluctueert deze in de KPZ ook sterk door de jaren heen. Zo was de uitval in 2014 nog 27,1%, terwijl ze in 2015 38,5% bedroeg. Mogelijk worden die grote schommelingen inderdaad veroorzaakt door de kleine studentenaantallen, maar de commissie constateert dat de verschillen per jaar in de KPZ groter zijn dan bij eveneens kleine cohorten in sommige andere zelfstandige pabo's. De commissie stelt daarnaast vast dat de mate waarin de KPZ haar ambitie voor uitval bereikt de laagste is van alle hogescholen: geen andere hogeschool rapporteerde uitval over 2015 die procentueel verder van haar ambitie verwijderd bleef. De mogelijke fluctuaties door kleine cohorten in de KPZ in beschouwing nemend, bezag de commissie aanvullend de gemiddelde uitval over 2011–2015. Die belooft in de KPZ 30,0%, weliswaar boven de streefwaarde, maar vrijwel overeenkomend met het gemiddelde van de andere zelfstandige pabo's (30,1% over 2011–2015).

De commissie constateert dat het bachelorrendement met uitzondering van 2013 een dalende lijn vertoont. Tegelijkertijd is de absolute hoogte van het rendement nog steeds hoog en goed te vergelijken met dat van de andere zelfstandige pabo's. De commissie is van mening dat een combinatie van een selectief eerste jaar (hoge uitval) en een hoog rendement voor herinschrijvers te verantwoorden is; de KPZ vertoont echter een – in een aantal jaren, waaronder 2015 – hoge uitval in combinatie met een voor zelfstandige pabo's gemiddeld rendement.

Met het oog op mogelijke factoren die bijdragen aan de trends in uitval en rendement beziet de commissie een eventueel problematische samenstelling van de studenteninstroom. De KPZ telt slechts een relatief klein aandeel niet-westerse allochtone studenten (sinds 2011 rond 2%). De mbo-instroom daalde sinds 2011 sterk, van 53% naar 26%. Bij een vrij constante totale instroom steeg de vwo-instroom relatief sterk van 3% in 2011 tot 8% in 2015. De commissie neemt in de vergelijking van het rendement na vijf en zes jaar geen toenemende vertraging door hoger kwaliteitseisen waar: het aandeel afstuderenden na zes jaar is in de afgelopen jaren nauwelijks toegenomen.

De commissie onderscheidt in de cijfers over instroom en langstuderenden geen indicaties dat bij de KPZ sterkere of additionele neerwaartse effecten op het studiesucces verwacht mogen worden dan bij vergelijkbare hogescholen.

Conclusie

De commissie concludeert dat de ambitie ten aanzien van uitval niet is gerealiseerd. De ambitie voor bachelorrendement is vrijwel gerealiseerd. De commissie beoordeelt, alles overwegende, de resultaten ten aanzien van het aspect studiesucces als negatief.

3.3 Maatregelen met betrekking tot onderwijsintensiteit, docentkwaliteit en indirecte kosten

De KPZ rapporteert ten aanzien van maatregelen met betrekking tot docentkwaliteit, onderwijsintensiteit, en indirecte kosten resultaten die de streefwaarden bereiken.

Het was de ambitie van de KPZ om het aandeel van de docenten (OP) met een master- of doctorsgraad in het totaal van het aantal docenten te doen stijgen van 67% naar 75%. De KPZ rapporteert dat zij het gewenste niveau met 75,4% heeft bereikt. De KPZ heeft hiertoe in haar wervingsbeleid sinds 2010 een master-eis gesteld aan nieuwe docenten. Daarnaast heeft de KPZ een professionaliseringsbeleid ontwikkeld voor zittende docenten. Conform haar prestatieafspraken voert de KPZ nog steeds gericht beleid om medewerkers te laten promoveren.

De voltijd bacheloropleidingen telden in 2012 reeds minstens twaalf geprogrammeerde contacturen in het eerste jaar. In 2015 bedroeg de onderwijsintensiteit 14,3 uur per week in het eerste jaar; ruim boven de norm. Daarnaast voorziet KPZ ook in extra begeleiding en eventueel noodzakelijke remediërende programma's.

De KPZ wenste in haar prestatieafspraken de indirecte kosten terug te dringen, leidend tot een stijging van de indicator: ze beoogde de ratio onderwijzend ten opzichte van onderwijsondersteunend personeel (OP/OOP), te laten stijgen van 1,47 in 2011 tot 1,5 in 2015. De KPZ rapporteert dat deze verhouding ver boven de ambitie is uitgekomen op 1,94. De KPZ formuleerde als facultatieve indicator dat de ratio overhead/omzet maximaal 20% zou mogen bedragen. Ook deze streefwaarde is bereikt.

Conclusie

Aangezien de KPZ haar ambities met betrekking tot docentkwaliteit, onderwijsintensiteit en indirecte kosten heeft gerealiseerd, beoordeelt de commissie het aspect maatregelen ter bevordering van onderwijskwaliteit als positief.

3.4 Aanvullende overwegingen

In aanvulling op bovengenoemde overwegingen wijst de commissie op de volgende factoren. De KPZ toont dat zij zich over de gehele periode van de prestatieafspraken sterk heeft gemaakt voor verwezenlijking van haar ambitie om haar hoge (en ook door de commissie al in 2012 erkende) kwaliteit te handhaven. Ten eerste vallen de hoge scores bij de studententevredenheid op. Ten tweede resulteerde de accreditatie door de NVAO van de KPZ bacheloropleidingen in 'goed' als eindresultaat en in 'excellent' voor het personeel. Ook waardeerde de NVAO de uitgebreide mogelijkheden tot specialisatie die studenten aangeboden krijgen. Ten derde tonen voorlopige cijfers over 2015-2016 dat de fluctuaties van de uitval doorzet en in dit meest recente jaar met 23,4% ruim onder het maximum van 27% komt die de KPZ zichzelf in de prestatieafspraken toestond.

Het oordeel ten aanzien van studiesucces is negatief. Gelet op de genoemde factoren acht de commissie het niettemin redelijk als het overall presteren van deze instelling ten aanzien van onderwijskwaliteit en studiesucces als voldoende wordt gekwalificeerd.

4. Advies aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

In verband met het vaststellen van de gevolgen, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van het Besluit experiment prestatiebekostiging (Staatsblad 2012, 534) komt de commissie op

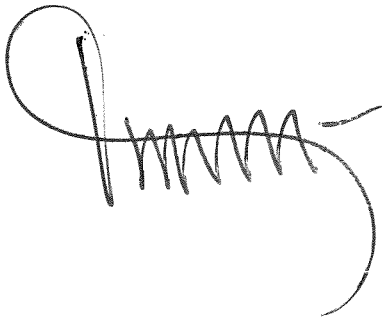
grond van de beoordeling van de rapportage van de KPZ tot het volgende advies aan de minister van OCW.

De commissie beoordeelt de resultaten ten aanzien van:

1. het aspect kwaliteit en excellentie als positief,
2. het aspect studiesucces als negatief, en
3. het aspect maatregelen als positief.

Het oordeel ten aanzien van studiesucces is negatief. Gelet op de genoemde factoren acht de commissie het niettemin redelijk als het overall presteren van KPZ ten aanzien van onderwijskwaliteit en studiesucces als voldoende wordt gekwalificeerd.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large initial 'F' followed by a series of loops and a long horizontal stroke.

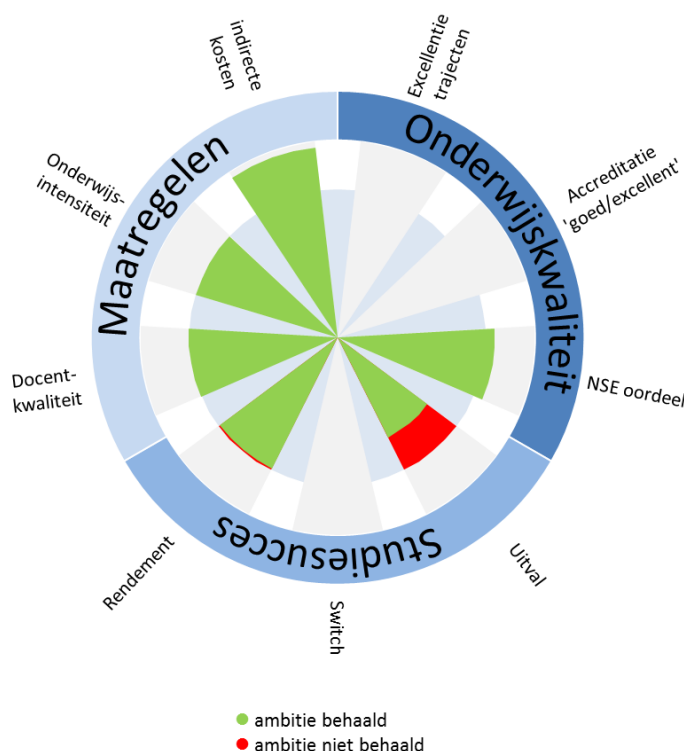
prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1

Scores verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	Ambitie	realisatie 2015
Uitval	27,9	27	35,8
Switch	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bachelorrendement	84,6	78	77,2
Studentoordeel (NSE)	3,97	3,9	4,14
Docentkwaliteit	67	75	75,4
Onderwijsintensiteit	0	0	0
Indirecte kosten; ratio OP/OOP	1,47	1,5	1,94

Ratio realisatie 2015 en ambitie

In bovenstaande figuur wordt de realisatie op de verplichte indicatoren weergegeven in relatie tot de ambitie op die indicatoren. Als de realisatie de ambitie overstijgt is het segment groter dan de binnenste cirkel. Blijft de realisatie achter bij de ambitie dan kleurt het niet behaalde deel van de ambitie rood. Hoe groter het rode gedeelte hoe verder de realisatie relatief van de ambitie verwijderd is gebleven.